

§ 71 **Yttrande över Naturvårdsverkets förslag till förordning om elbilspremie i rapporten med underlag till Sveriges sociala klimatplan**
RUN 355-2025

Sammanfattning

Lena Friberg, samhällsbyggnadsstrateg, informerar samrådet om förslaget till yttrande över Naturvårdsverkets förslag till förordning om elbilspremie.

Den 17 september bilades ett reviderat förslag till yttrande, efter inspel från primärkommunala delegationens sammanträde den 11 september, för Samrådet att ta del av. Den föreslagna ändringen för samrådet att ta ställning till är markerad med röd text.

Bakgrund

Den 18 december 2022 beslutade EU att inrätta en social klimatfond (SCF) för privatpersoner och småföretag som drabbas hårdast av åtgärderna för klimatomställningen. Bakgrunden är att EU:s utsläppssystem (EU ETS) utökades 2021 för att omfatta byggnader och vägtransporter, vilket enligt förordningen förväntas leda till extra kostnader som kan drabba sårbara grupper i samhället.

Syfte med fonden

Syftet med SCF är att tillhandahålla riktade medel för att stödja de mest påverkade grupperna, såsom hushåll och små företag i risk för energi- eller transportfattigdom. Medlen från SCF kan användas av medlemsländerna för att stödja strukturella åtgärder och investeringar inom till exempel energieffektivitet, renovering av byggnader, rena uppvärmnings- och kylsystem samt integrering av förnybar energi, cykelvägar och subventionerad kollektivtrafik. Dessutom har medlemsländerna möjlighet att använda en del av resurserna för tillfälligt direkt inkomststöd. Fonden implementeras genom nationella sociala klimatplaner (SCF), som ska fastställa konkreta åtgärder för medlens nyttjande i landet senast den 30 juni 2025.

Finansiering och fondens storlek

SCF finansieras av intäkter från auktionering av utsläppsrätterna från EU Trade Emission System (ETS) Tillsammans med en 25 procentig medfinansiering från medlemsländerna ska SCF uppgå till minst 86,7 miljarder euro under perioden 2026–2032 där Sveriges andel beräknas bli 4,14 miljarder sek.

Samrådsprocessen och förslaget om elbilspremie

Enligt förordningens Artikel 5 ska samråd ske med lokala, regionala och övriga aktörer vid framtagandet av SCP. Regeringens samrådsprocess har varit bristfällig. Uppmaningen från EU-kommissionen att ta fram en nationell social klimatplan som beskriver hur fonden ska användas i respektive land, kom redan 2021. Inbjudan från Regeringskansliet till samråd med aktörerna kom först 2024 på hösten och då hade regeringen redan beslutat och budgeterat för en elbilspremie. Naturvårdsverket fick i uppdrag att utforma elbilspremien och presenterade sin rapport under våren. Regeringen skickade in den sociala klimatplanen till EU-kommissionen i juni månad och den 27 juni skickades Naturvårdsverkets rapport på remiss. Läs mer om innebörden av Naturvårdsverkets förslag om utformning av elbilspremien i bifogat PM.

Region Västerbottens har beviljats uppskov till 6 oktober för inlämnande av yttrandet för att möjliggöra politisk beredning i nämnden. Beslutet behöver då direktjusteras vid regionala utvecklingsnämndens sammanträde.

Samrådets behandling av ärendet

Lena Friborg, samhällsbyggnadsstrateg, redogör för förslaget till yttrande samt det förslag till tillägg som kom från primärkommunala delegationens sammanträde den 11 september. Tillägget ser ut som följer:

Landsbygdens hushåll behöver elbilar med stort batteri

Region Västerbotten ställer sig tveksam till maxbeloppen på 500 000 kr för en elbil. Hushållen på landsbygden i norra Sverige med mycket långa avstånd och kalla vintrar behöver elbilar med extra stort batteri och då är maxpriset 500 000 kr för lågt.

Samrådet beslutar att rekommendera regionala utvecklingsnämnden att fastställa yttrandet med primärkommunala delegationens tillägg, och överlämna det till Klimat- och näringslivsdepartementet.

Förslag till beslut

Samrådet rekommenderar regionala utvecklingsnämnden att fastställa yttrandet över Naturvårdsverkets förslag till förordning om elbilspremie i rapporten med underlag till Sveriges sociala klimatplan och överlämna det till Klimat- och näringslivsdepartementet.

Beslut

Samrådet rekommenderar regionala utvecklingsnämnden att fastställa yttrandet med primärkommunala delegationens tillägg och överlämna det till Klimat- och näringslivsdepartementet.

Beslutsunderlag

- 2025-09-17 Reviderat förslag yttrande SCF
- Förvaltningens tjänsteskrivelse 2025-09-05
- Yttrande över samråd om EU:s sociala klimatfond, den sociala klimatplanen och regerings förslag om en riktad elbilspremie, daterad 7 november 2024